

SANAT ÇEVRESİ

28. Yıl

Aylık Kültür ve Sanat Dergisi
Her ayın ilk haftası içinde
yayınlanır.

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri

Müdürü

Hamit Kınyatürk

Baskı

Kurtiş Matbaacılık
Lifos Yolu, Fatih Sanayi Sitesi
No: 12 / 74, Topkapı / İstanbul

Yayın Türü

Bölgesel, Süreli

Dağıtım

Dünya Süper Dağıtım A.Ş.
Tel.: 0212 440 24 24

Dergide yayınlanan yazıların
sorumluluğu imza sahiplerine aittir.
Dergiye gönderilen yazı ve
fotoğraflar yayınlansın ya da
yayınlanmasın iade edilmez.
Dergimiz BASIN AHLAK
YASASI'na uymayı taahhüt etmiştir.

İlan

Renkli arka kapak:
3.000.000.000 TL / 3.000 YTL
Renkli ön ve arka kapak içleri:
2.000.000.000 TL / 2.000 YTL
Siyah/Beyaz tam sayfa:
1.200.000.000 TL / 1.200 YTL
Siyah/Beyaz yarım sayfa:
600.000.000 TL / 600 YTL
Siyah/Beyaz çeyrek sayfa:
300.000.000 TL / 300 YTL

Sanat Çevresi

Hacıkadın Caddesi 92 / 7
Kocamustafapaşa / İstanbul
GSM : (0532) 665 99 34
(0552) 665 99 34

sanatcevresi@sanatcevresidergisi.com

ISSN - 1305-2861

İçindekiler

- Hamit Kınyatürk **02**
Yekta Güngör Özden / Laiklik Özgürlüktür, Güvencedir.. **04**
M. İskender Özturanlı / Niçin Atatürkçüyüz? **08**
Dosya / Sadun Ersin **10**
Prof. Dr. Ayşegül İzer / Sadun Ersin, Leyla Ersin Ekmekçiler Sergisi **14**
Ümit Gezgin / Sadun Ersin'de Dizayn Edilmiş Biçimsel Yapı **20**
Ümit Gezgin / Leyla Ersin Ekmekçiler ve Anlama Göre Kurgulanmış Biçim **24**
Hâlenur Kâtipoğlu Kaya ve Hamit Kınyatürk / Özalp Birol ile Söyleşi **28**
Pera Müzesi **39**
Özay Erkiliç / Picasso'yu Anlamak **41**
Yard. Doç. Dr. Muharrem Kaya / Millî Mücadele Döneminin Hatıradan
Edebî Eserle İzleri(Halide Edip ve Yakup Kadri'den İkşer Örnek) **44**
Doç. Dr. Ayşegül İzer Profesörlüğe Yükseltildi **51**
Suna Tanaltay / Yeni Yılda Sanat ve Sevgiyle... **52**
Prof. Meriç Hızal Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Rektör Yardımcısı Oldu **53**
Prof. Rahmi Aksungur Yeniden Dekan Seçildi **54**
Prof. Mehmet Mahir MSGSÜ Resim Bölümü Başkanı oldu **55**
Öğretim Görevlisi Ercüment Rıza Tarcan Vefat Etti. **56**
SAKIP SABANCI SANAT ÖDÜLLERİ VERİLDİ. **58**
Öğr. Gör. Dilek Şener / Başkentte Çağdaş Sanatta Yeni Adımlar ve
Hacettepe Sanat Müzesi **59**
Yrd. Doç. Mustafa Salim Aktuğ / Bir Ütopyanın Hayat Buluşu: Hacettepe
Sanat Müzesi **62**
Yrd. Doç. Mustafa Okan Hacettepe Sanat Müzesi: Yaşayan Bir Bellek İçin
Eylem Alanı **66**
Hacettepe Sanat Müzesi Yönergesi **70**
Vural Yıldırım / Sanat Kendini Sorguluyor **73**
Tülay Çellek / Çocuk ve Müzik **74**
Doç. Dr. Handan İnce / Tanpınar'ın Nuri İyem'i Nuri İyem'in Tanpınar'ı **76**
KRİTİK **81**
Prof. Dr. Ayla Ersoy / Canlı Modelin Sanat Eğitimindeki Yeri **84**
Uzman Pınar Bolel Koç / Sanayi-i Nefise Mektebi'nin Bilinmeyen Resim
Öğretmenlerinden David (Tavit) Çıracıyan **86**
NESLİHAN'IN KÖŞESİ **95**
ARA SIRA **96**
YAYIN DÜNYASI **98**
Fatma Ekeman / Nadir Ede'nin Fotoğraf Sergisi **102**
Hülya Küpçüoğlu / Mısır'ın Gizemini Tuvale Yansıtan Bir Sanatçı... **103**
Faruk Atalay / Mitler, Efsaneler, Türk Mitolojisi ve Yaratıcı Yaşam:(I) **106**
İş Sanat 2006'ya Zengin Bir Programla Giriyor... **110**
Tülay Çellek / Sanat ve Bilim Eğitiminde Yaratıcılık **114**
Turan Aksoy Sergisi Helikon'da "Yaşam, Kentler,Kadınlar, Biblo ve
Masaüstü Resimleri" **125**
Simya Galeri 2005-2006 Seminerleri Ocak 2006 Programları **126**

Yrd. Doç. Mustafa Okan

Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel
Sanatlar Eğitimi Bölümü

Hacettepe Sanat Müzesi: Yaşayan Bir Bellek İçin Eylem Alanı

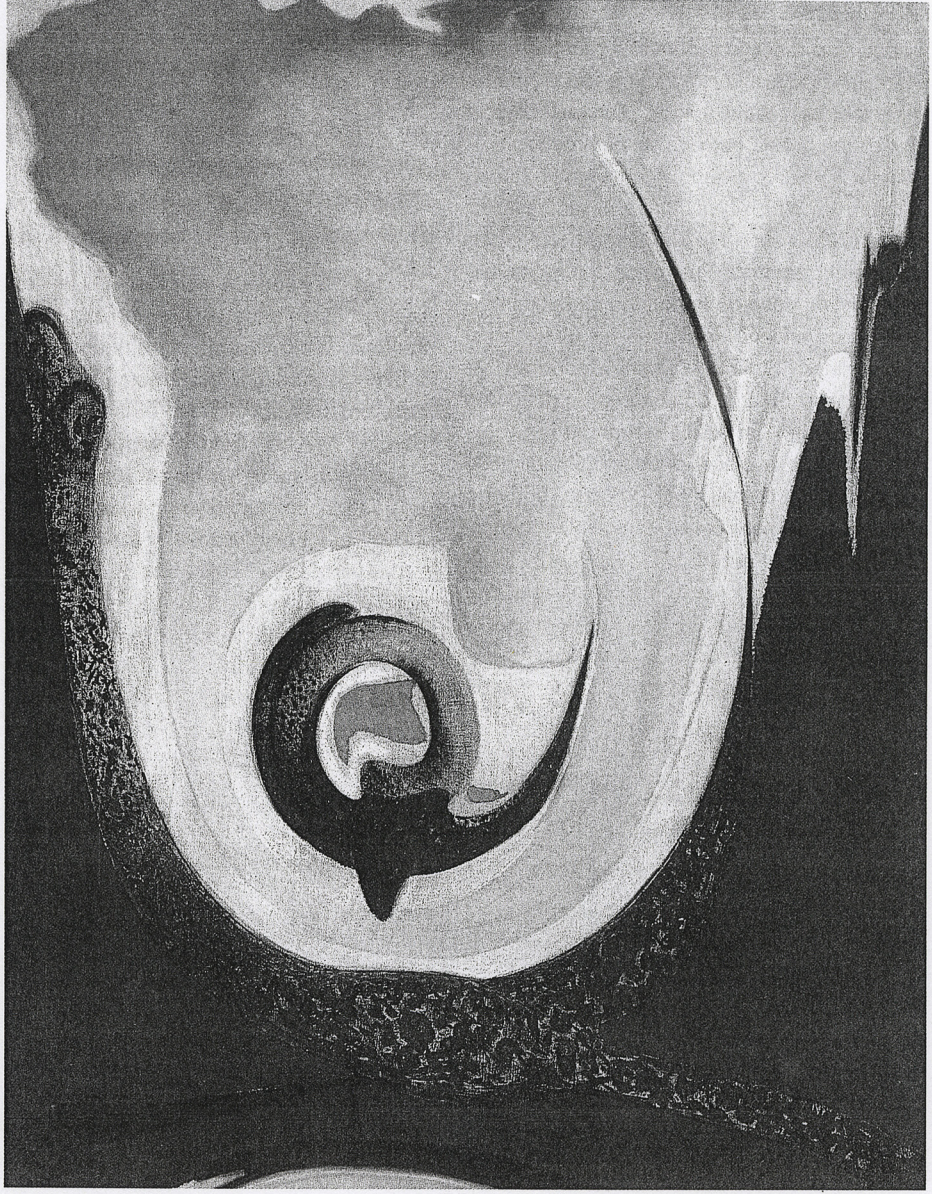
Eric Hobsbawm "Kısa Yirminci Yüzyıl" adlı kitabının hemen başında şunları söyler: "28 Haziran 1992'de Fransa Devlet Başkanı Mitterand, önceden haber verilmeden ve beklenmedik biçimde, yıl başından beri yaklaşık 150 000 kişinin hayatına mal olan bir Balkan savaşının merkezi olan Saraybosna'da ansızın ortaya çıktı. Bosna krizinin ne kadar ciddi olduğunu dünya kamuoyuna göstermeyi amaçlıyordu. Aslında, seçkin, yaşlı ve zayıf yapılı bir devlet adamının hafif silahlar ve topçu ateşi altındaki varlığı çok dikkat çekici oldu ve hayranlık uyandırdı. Ne var

ki, M. Mitterand'ın ziyaretinin bir yönü çok önemli olduğu halde gözden kaçtı: Ziyaretin tarihi. Fransa Devlet Başkanı Saraybosna'ya gitmek için neden o günü seçmişti? Bu seçimin nedeni, 28 Haziran'ın, Avusturya-Macaristan veliahtı Arşidük Franz Ferdinand'ın 1914'de Saraybosna'da, birkaç hafta içinde Birinci Dünya Savaşı'nın patlamasına yol açan katlinin yıldönümü olmasıydı. Tarih, yer ve siyasal hata ile yanlış hesabın yol açtığı tarihsel bir felaket arasındaki bağlantı, Mitterand'la yaşıt olan eğitim görmüş her Avrupalı için çarpıcıydı. Bosna krizinin gelecekteki sonuçları böylesine sembolik bir tarih seçmekten daha iyi nasıl sembolize edilebilirdi? Ancak birkaç profesyonel tarihçi ve yaşlı dışında pek az kişi buradaki imayı yakaladı. Tarihsel bellek artık canlı değildi." (1)

Hobsbawm'ın bu örnekten yola çıkarak yaptığı saptama, örneğin kendisi kadar çarpıcıdır: "Geçmişin ya da daha çok kişinin çağdaş deneyimini önceki kuşakların deneyimine bağlayan toplumsal mekanizmaların yok olması geç yirminci yüzyılın en karakteristik ve ürkütücü fenomenlerinden biridir. Yüzyılın sonunda çoğu erkek ve kadın, içinde yaşadıkları zamanın

Müze'nin içinden bir başka görünüş (Fotoğraflar: Arş. Gör. Serdar Pehlivan, Hacettepe Sanat Müzesi Arşivi).

Abidin Elderođlu "Kompozisyon", tuval üzerine yağlı boya, 115x90 cm.

geçmişle her türlü organik ilişkiden yoksun bir tür sürekli şimdiki zaman içinde yetişti. Bu durum, yaptıkları iş ötekilerin unuttuğunu hatırlatmak olan tarihçileri, ikinci bin yılın sonunda, önceki dönemden daha önemli bir hale getirdi." (2)

Hobsbawm'ın tarihçilere dönük vurgusu, yaptığı saptamaları yazar/okur ayrımına bağlı olarak değerlendirmeyi olanaklı kılar. Tarihsel bilginin yuvası olarak bellek, hem kişisel hem de toplumsal olarak süreklilik kazanmış bir şimdiki zaman tarafından örtülmüş ise, hayatın anlaşılması bakımından, bir süreklilik ilişkisinden söz edilemez. Şimdiki zamanla kuşatılmış bir hayat bilgisinin sınırları, daha da korkutucu olarak, şimdiki zamanın sınırlarını ulaşılamaz bir ufuk çizgisi olarak belirler. Şimdiki zamanı donduran ve uçsuz bucaksız bir an'a dönüştüren bu düşünme biçimi, yaşanan andaki herhangi bir oluş karşısında bir özür olarak unutkanlığa sığınabilir belki. Oysa unutkanlık, söz konusu sorunun büyüklüğü karşısında, belleği biçimleyen kurumsal işleyişteki masum bir aksaklık olarak anılmalıdır yalnızca. Tarihsel bilgiyi yaşadığı andan sürüp çıkarmış bir kültürel kimlik, böylelikle, herhangi bir toplumsal oluş karşısında sorumlu olmaktan da sıyrılmıştır kendisini. İşte, belki de en başta bu nedenle Hobsbawm'ın, savaş gibi bir

insanlık felaketine bağlı olarak yaptığı saptama, insanın toplumsal etkinlikleri bakımından çok masum görünen bir çok alanda felaket sıfatıyla anılacak sonuçlar doğurmaya açıktır. Örneğin, sanatsal kültürün alanı içinde anılan üretim etkinlikleri bakımından Türkiye toplumu, ucu bucağı belli bir bellek haritasına sahip değildir. Kendi kültürel birikimine başvurmak zorunda kalacağı herhangi bir durumda konaklayacağı uğrak yerleri önemli ölçüde belirsizdir. Bu yoksunluk, sanatla ilgisi üretici ya da tüketici düzeyde olan herkesi ilgilendirir.

Türkiye toplumunun kendi üretici etkinliklerinin bütünü içinde sanatla ilgili olanların yaşamsallığı konusunda bu yaşamsallığın önemine uygun bir tutum geliştirdiğini söylemek olanaklı değildir. Sanatın büyük ölçüde eğlence sektörünün parçası haline gelmiş olduğu bu kültürel coğrafyada sanat ile hayat arasında büyük bir boşluk oluşmuştur. Eğlence sektörünün hayatın çıplak gerçeğine dönük olarak sistematik bir biçimde "boş verme"yi vaaz ettiği düşünülürse yukarıda dile getirilen boşluğun ürkütücü karakteri ortaya çıkar. İşte böyle bir tarihsel anda Hacettepe Üniversitesi'nin kurduğu Hacettepe Sanat Müzesi bu boşluğa yönelmiş umut verici bir girişim olarak görünmektedir.

Neşet Günal "Bağ Bozumu" 1956, tuval üzerine yağlı boya, 137x250 cm.

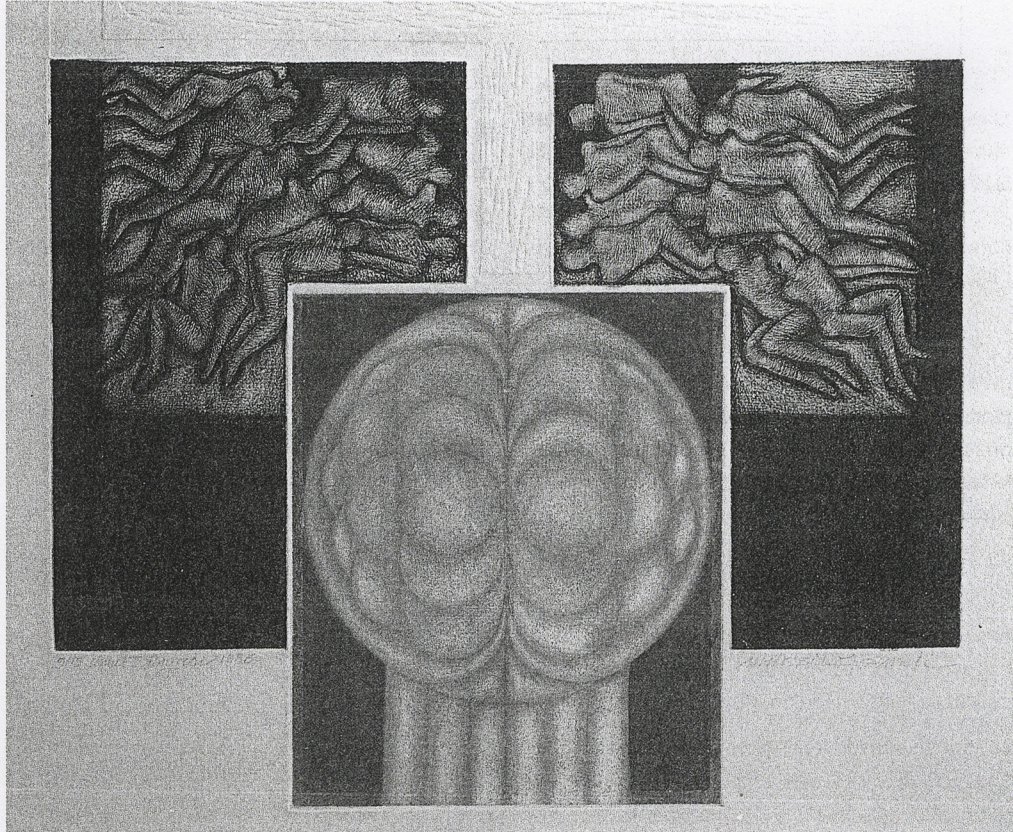
Müzenin açılış etkinliği olarak gerçekleştirdiği koleksiyon sergisi ve bu sergiye ait katalog, Hobsbawm'ın saptamaları eşliğinde değerlendirildiğinde, bizi "öteki kuşakların deneyimine bağlayan toplumsal mekanizmaları" işaret eder. Başka bir deyişle bu sergi, bir kültürel ortamın birikimlerini değerlendirmeye dayanan kurumsal bir etkinlik olarak tanımlanabilir. Ne ki, bu tür koleksiyonlar, genellikle, bir yer altı suyu gibi sessizdirler. Bu birikimi etkinleştirmenin, onu deneyime dönüştürmek anlamına geldiği kabul edilirse, katalogun sergiyi tanımlayan kapsamından belleğimize yansıyan içerik daha yalın olarak ortaya çıkar. Buradan bakıldığında, katalog, tek başına sahip olduğu kapsamı aşan bir bellek alanını işaret etmesiyle de anlam kazanır. Seçilen sanatçıların çağdaş sanatımızın farklı dönemlerini işaret ediyor olmaları katalogun içeriğini de geniş bir zamana ve farklı eğilimlere

açıyor olması bakımından önemlidir. Öte yandan, müze kavramı ile "bellek" kavramı arasındaki ilişkinin oldukça kırılgan bir yapıya sahip olduğu unutulmamalıdır. Günümüzde sıkça yapıldığı gibi, toplumsal birikimi hayatın akışı karşısında dondurarak "şimdiki zaman"ı sahte bir özgürleşme çağı olarak tarif etmekten kaçınmak bu genç müzenin önünde duran zorlu bir görevdir.

Hacettepe Sanat Müzesi, "şimdiki zaman"ı doğal sınırlarına doğru iterek, onun geçmişten gelen deneyimlerle buluşmasına aracılık ediyor.

(1) Eric Hobsbawm, *Kısa 20. Yüzyıl: 1914-1991: Aşırılık Çağı*, s.15, Çeviren:Yavuz Alagon, Sarmal Yayınevi, 1996, İstanbul.

(2) Agy.

Mürşide İcmeli "Umut Dünyası" 1989, gravür, 69x99 cm.